

A TENGERPART

NAPILAP.

VII. évfolyam.

FIUME, kedd 1910. február 22.

42. szám

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229.)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 932.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . . 12 kor. Egy óra . . . . 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET
a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos példát sorja 40 fillér.

A magyar Fiume.

A P. H. tegnapi száma közli alábbi cikket:

Az Árpád álma, hogy a Magyar az birodalom tengeri hatalommá fejlődjék, nem valósult meg. Amit Könyves Kálmán lángesze tervezett a magyar hadak a XI. században meg is alapozták, nem épült ki. Az egészről csak a tervrajzokat tudtuk megmenteni. Jogilag a miénk Dalmácia, de tényleg osztrák és végső elemzésében germán érdekek védbástyái a raguzai és kattarói százados várfalak. Az álom maradt. Sziklaerdőit helyett légvárakban lakik a tengermelléken Hungária.

Életünkért és vérünkért Mária Terézia csupa aprópénzzel fizetett meg bennünket s hej, de sok hamis volt még e között is. Igazgyöngy pedig csak egy szem: Fiume.

A fogahullajtotta vén oroszán sorsára jutottunk:

A végtelen birodalom helyett Adának nekünk egy kis ketrecet.

Még ha ez a talpalattnyi hely igazán a miénk lenne, ha legalább végignyújtózkodhatnánk abban a ketrecben. De nem így van. Apró fenevadakkal kell azt megosztanunk. Kedves jószágocskák voltak hajdanában, dédelgett kedvencei a magyarnak. Cukros piskótán hízalt ölebei. De csak voltak. Ma már fenik a foklat, égnek áll a sörényük. Éhes szájjal lesik a koncot, de hiába vet nekik a nemzet zsirosabbnál zsirosabb falatokat, éhségük nem csillapodik, ordításuk áthallatszik már a határon is. Felelnek is rája. A magyar meg úgy áll köztük a sarokba szorulva és kapkodja a lábát, nehogy az ikrájába harapjanak.

Mikor unja már meg ezt a nem neki való szerepet!?

Bizony nem ért a magyar a szelidítéshez. A tömérdek cukros morzsától csak a magunk foga hullott ki.

Magyar Fiume!

Mire való a sunyiskodás, mire a titkolódzás. Ugy sem akad senki, aki komolyan veszi, hogy Fiuméből nem szeretnének igazán magyar földet csinálni. Magyart nemcsak érzésben, de amennyire adott szavunk engedi: nyelvben is. Fiume olaszságának a nemzet nagylelkűsége széleskörű önkormányzati jogot adott. Nyelvének használhatóságát biztosította. Ez törvény, tehát szent.

A szent palástot ma már azonban nemcsak azok viselik, akiknek készült. A régi Fiume hazafias olaszága a váltakozó viszonyokkal nem tudott megbirkózni: elszegényedett. A Scarpak, Adamichok, Ciották ivadékai leszorultak a fórumról. Idegenből jöttek öltötték magukra a himes kabátot s dugárut csempésznek alatta.

A város lakosságának közel fele nem magyar állampolgár.

Bitorlók kezdik a szent jogokat kisajátítani, akik nem törődve a törzslakosság hagyományával, idegen isteneknek áldoznak. Le kell tépni róluik a védő palástot, ki kell ráncigálni őket a láca. Legyen az autonomia azoké, akiknek készült, akik azt megérdemlik.

Vegyük védelmünkbe az érdemeseket, a többinek pedig seprút a sarkába, meg kell tölük tisztítani a várost. Ne legyen az a napsü-

tötte tengerpart idegenek szennyes gyülekezőhelye.

A módunk megvan hozzá.

A magyarság terjeszkedési törekvései nemcsak Fiumében, de sajnos, egyebütt is, ugyszólván abban merültek ki, hogy leküldött egy csomó magyarul is tudó hivatalnokot és magyarul is tanító intézeteket állított fel. Nem vonható kétségbe e két tényező, különösen az iskolák fontos szerepe a nemzeti terjeszkedés munkájában. Nem becsülendő azonban tul sem. Mind a kettő inkább konzerváló, mesterséges eszköz. A természetes terjeszkedésnek más az útja. Az nem közigazgat, hanem hódít; nem sápadt ideákkal, hanem a lüktető, piros élettel foglalja tét.

Szomorú, de tanulságos példa rá a kivándorlás. Nincs olyan kár, amiben egy kis haszon ne lenne. A veszett fejsze nyele legalább mindig megkerül.

A Cunard-gőzösök gyomra telhetetlen, de válogatos. Sokat kivét magából. Kinek az írása, kinek az egészsége nincs rendben. A szabad Amerika megnézi, hogy kit bocsát földjére. Így aztán sokan itt maradnak a tengerentútra készülőkből. Vannak, akik az utolsó pillanatban megdöglőnek a dolgot. Megcsendül lelkükben egy hang, összeszorul a szívük, egy homályos sejtés, ösztön vagy mi megállítja a jegyváltásnál. Visszafordulnak, ott ragadnak. A kikötő és a raktárak sok munkáskeznek adnak dolgot, sok éhes száznak kenyeret. Finom, fehér lágybélű kenyeret esznek itt lenni. A napszám majd akkora, mint Amerikában, a megélhetésre mindenetre elég. Így válik a város nyugati részében mind közönségesebbé a magyar szó. Százakkal, talán ezekkel gyarapodott ezen az uton Fiume magyarsága, ha a kenyérkeresők hozzátartozóit is beleszámítjuk. Lementek, lenni maradtak, pedig senki sem küldötte, senki sem marasztalta őket.

Pedig ezer módja volna annak, hogy Fiuméba magyarságot csödütsünk. Magyar kárnak kell juttatni azt a munkát, amit most lika-i talovicsek s egyéb környékbeli idegen népség végez. A magyar munkás jó munkás. Nyerne a cserén a munkaadó is, mert a nagy bérért ma nem kap megfelelő ellenszolgáltatást.

Egy-két-tíz embert azonban nagyobb vállalkozó nem mer felfogadni. Félt a régiék sztrájkjától. Tömegesen kell levinni és alkalmazni őket s akkor hadd mondjon fel az idegen és menjen. Senki sem fog sirni utánuk, legkevésbé a munkaadók. Fél év alatt megváltozna a kikötő képe.

Amit megtehet az államvasut a maga üzeme körében, meg kellene hogy tegye más állami vállalkozás is. A vasúti raktárakban a magyar munkás szépen bevált. Olcsóbb, jobb és fegyelmehetőbb munkaerő, mint a benszülött, vagy a környékből beözönlött. A m. kir. dohánygyárnak körülbelül 2400 alkalmazottja van — hogy csak egy példát hozunk fel — s magyar a munkások sorában egy-kettő ha akad, pedig okkal, móddal, ha nem is máról-holnapra, de fokozatosan ezt a nagy masszát is magyar munkások asszonyaival és leányaival lehetne helyettesíteni legalább is oly mértékben, hogy akik más térről leszorulnak, találjanak ott szük, de biztos megélhetést. A dohánygyári munka sem kíván minden ágában okvetlenül hosszabb gyakorlatot, kezdők itt is vannak, legyenek legalább azok magyar leányok. Mennyivel könnyebben szánják el magukat a

Fiumében letelepülni szándékozók, ha tudnák, hogy arra való családtagjaik a dohánygyárban alkalmazást kapnak.

Az iparosok — kisiparosok — soraiba is számos magyar embert lehetne beékelni. Aki csak cipész, borbély, szabó, hentes (no nem sok) itt letelepedett, — úgy véletlenül — az mind elég jól boldogul. Felsőbb helyről kellene ezt az alig megindult folyamatot táplálni támogatni. Az állam mint munkaadó és fogyasztó éreztethetné befolyását. Ehez való joga, de még kötelessége is kétségtelen. Hány lakatosnak, kőművesnek, festőnek adna keresetet csak a Fiumében levő állami épületek javítása és rendbentartása. A rizshántoló, a kőolajgyár, a hajógyár és még számos más nagy ipartelep, mind valószínűleg sokkal több magyar munkás alkalmaznának, mint amennyit most foglalkoztatnak, csak biztatni, szorítani kellene őket.

Hogy a hazai ipari termékek a (butor pl) szintén jó fogyasztóra találjanak a tengerparton, az is bizonyos. Csak keresni kellene az összeköttetést. Ha tért tudott hódítani a kőbányai sör, amely már szintén monopolizálja az ottani piacot, ásványvizeink, gyümölcs, barmfi, különösen tojásterményeink is boldogulnának. S ami fő, minden cikk egy-egy magyar családnak a letelepülését vinné magával.

Legyen elég a példából, mindet ugy sem sorolhatnók fel e szük keretben. Nem is idevaló volna.

Fiume lakossága az utóbbi 40 év alatt megnégyszereződött. Több mint 20 ezer idegen s csak 5—6 ezer magyar telepedett itt le azóta. A magyar faj élhetetlensége mellett bizonyítana ez a hozzávetőleges, de a valóságban talán még elszomorítóbb statisztika?

Nem.

A magyar kimegy Amerikába, ki Romániába; lemenne Fiuméba is, ha legalább oly figyelemmel kísérenék sorsát, mint a Cunard amerikai utasainak. A hiba az eddigi nemtörődömségben van. A mágnás kormányzóknak talán még eszükbe se jutott a dolog. Idejüket és zsebüket is a reprezentális, a felsőbb körök udvarlásának fogadása és viszonzása merítette ki. Tulróvid időközökben is váltották fel egymást. Ahány miniszterválság, annyi új kormányzó. Még amelyikben kedv és igazi érdeklődés is volt, 3—4 év alatt az sem juthatott tovább a tájékozódásnál, tapogatózásnál. A stabilis tisztviselői kar kezdhette elülről a kioktatást, az érvelést meggyőzést, szóval az egész munkát, hogy mire megnyerte eszméinek a kormányzót (sokszor az utolsó pillanatban), újra támasz nélkül maradjon, találgatván: ki is lesz az utód. Most üres a kormányzói szék. Talán jó volna egy időre ugy felejtetni, csak próbaképen. Hátha jobban folynának az ügyek egy helyettes, de tapasztalt férfi önálló vezetése mellett.

Ami a magyarság számának és társadalmi helyzetének gyarapítására eddig lenni történt, az ugy is az egyes hivatalok tisztikarának és vezetőinek tudandó be érdemül. Csak egy kis felsőbb biztatás, bátorítás, menni fog magától minden.

Az egészet pedig meg kell koronázni azal, amiben már maguk a fiumeiek is fáradoztak: le kell vezényelni a tervezett új kaszárnyába egy regiment magyar bakát a mostani horvát ezred helyébe.

UJDONSÁGOK.

— **A husz milliós kölcsön megszállása.** A rappresentanza szombati rendkívüli ülésén véglegesen elfogadták a Magyar Hazai Első Takarékpénztár Egyesület és a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank husz millió koronás kölcsönére vonatkozó szerződést. A kölcsön kötelezvény biztosítja a város kötvénykibocsátási jogát s tizenöt millió névértékű kötelezvényt a banksoport, öt milliónyit pedig a Cassa Communale Risparmio di Fiume vesz át azzal a kikötéssel, hogy öt éven belül a kölcsönkötvényeket nem bocsáthatja piacra. A kölcsön ügyében Vio Ferenc dr. podeszta és Zanella Rikárd képviselő a napokban Budapestre utaznak.

— **Küldöttség a kormányzóhelyettesnél.** A Circolo Stella fiumei egyesület háromtagú küldöttsége ma délelőtt tisztelgett Wickenburg István gróf kamarás, kormányzóhelyettesnél, aki betegsége óta ma jelent meg először hivatalában. A küldöttség arra kérte a gróft, hogy az egyesület március ötödikén tartandó bál mulatságán jelenjen meg, amit a kormányzó-helyettes meg is ígért.

— **Konzuli növendékek Fiumében.** A bécsi császári és királyi konzuli akadémia huszonegy növendéke Winter Antal lovag igazgató és négy tanár kíséretében Fiuméba érkezik. A növendékek megismerik a város nevezetességeit, a haditengerészeti akadémiát, az ipartelepeket és szombaton Budapestre utaznak. A tanulmányi kirándulás programjáról Egan Lajos miniszteri osztálytanácsos, a kormányzóság iparügyi előadója gondoskodik.

— **Az altisztek helyi bizottságának ülése.** A fiumei állami altisztek és szolgák bizottsága vasárnap délután tartotta meg rendes választmányi ülését Szénássy Lajos bizottsági elnök vezetésével. Az ülésen nagy lelkesedéssel jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak Pozder Emil, dr. kerületi orvosnak, ki az egyesület tagjai és családjai részére a gyógykezelési díj ötven százalékos mérséklését biztosította, valamint Marsik Andor dr. bizottsági jogtanácsos, Elek Pál udvari tanácsos és Békei Ignác polgári iskolai igazgatónak a bizottság jóléti és segélypénztárához juttatott adományaiért.

— **Vakmerő lopás a Buda II-ön.** A pénteken este Fiuméba érkezett Buda II. gőzönszombatra virradó éjjel vakmerő lopás történt. A Baross kikötőben horgonyzó hajóra ugyanis, noha őrizet alatt állott, több ismeretlen egyén ment fel s a lezárt és beékelt négyes számú raktárba behatolva, a nagyobb mennyiségű cinklemez szállítmányból negyvenöt darabot elemeltek. A hajó személyzete a lopásról semmit sem tudott s a hiányt csak akkor vették észre, amikor szombaton délután két detektív a gőzönszombatra ment és kérdezősködött, hogy a rendőrség által elkobozott negyvenöt cinklemez nem hiányzik-e a Buda II. rakományából.

A detektívek ugyanis úgy szereztek tudomást a lopásról, hogy láttak egy embert, aki egyik ócskavas kereskedőnek egy darab cinklemez kinált megvételre. A rendőrközegek erre az illetőt letartóztatták, a kereskedő pedig elmondta, hogy a tolvaj negyvenöt darab öt kilogrammos cinklemez ajánlott fel neki a négy koronás forgalmi érték helyett kilónként hetven fillérért. A rendőrség ma hallgatta ki a letartóztatott Ccoco nevű fiumei kikötőmunkást s a vizsgálatot kiterjesztette egy másik egyénre is, aki a tolvajlásban szintén részt vett. Itt említi meg, hogy Gerechthammer Miklós, a Buda II. parancsnoka is feljelentést tett a tolvajok ellen a mintegy háromszáz koronás lopás miatt.

— **Felolvasás.** Vay Sándor gróf, a kiváló író, ma, hétfőn este a Szabad Liceumban néhai József főhercegről tart felolvasást. A felolvasás iránt nagy érdeklődés mutatkozik.

— **Késsel a barátnő ellen.** Simcich Ernesto fiumei napszámost tegnap este a rendőrség letartóztatta, mert Vosila Antonia nevű barátnőjét késsel támadta meg, akit a fején három helyen is megsebesített. A késelés oka szóváltás volt.

— **Betörők a péküzletben.** Beck Henrik pékmester ma reggel, mikor a Viale Deakon levő üzletét felnyitotta, nagy rémülettel vette észre, hogy üzletének hátsó ablaka nyitva van. Aggodalma még inkább növekedett, amikor észrevette, hogy a betörők pénzszerényét sem kímélték meg, amelyben közel ötezer korona készpénz volt. Első izgalma lecsillapulásával azonban megállapította, hogy az erős vas-szerény ellenállott a tanulatlan betörőknek, mert csak kisebb sérüléseket tudtak ejteni az acéloldalakon. Beck a rendőrségre sietett, ahol az ismeretlen tettesek ellen feljelentést tett. A rendőrség a helyszínén két acél vésőt, egy acél kalapácsot talált, amelyet az amatőr kasszafurók az üzletben felejtettek. Az üzletfosztogatókat keresik.

— **Letartóztatott késelő.** Zajevics János galiciai illetőségű napszámos tegnap éjjel megjelent a mlaccai rendőri kirendeltségen s elmondta, hogy Kakobfi József iharosberényi munkástársa minden ok nélkül megtámadta a saját lakásában. Kakobfi zsebkésével súlyos sebet ejtett Zajevics bal lábán, akit a mentők később a kirendeltségről a kórházba szállítottak. A rendőrség a késelőt letartóztatta.

— **Feljelentett leánykereskedő.** A rendőrségen tegnap egy fiatal leány jelentkezett, aki hatósági engedélyt kért arra, hogy az éjjeli pillangók módjára az utcákon való csatangolásból megélhessen. A rendőrtiszt szokásos kérdéseire aztán bevallotta, hogy egy idősebb asszony csábította a bűn útjára. A leány vallomása alapján a rendőrség megindította a nyomozást s az iratokat áttette az ügyészséghez. Itt említi meg, hogy az alakulóban levő leánykereskedés elleni egyesület azonnal pártfogásába vette a bűn háttérára csalt leányt s már gondoskodott is, hogy az áldozat jó alkalmaztatást kapjon. Az egyesület immár negyedik esetben érezteti áldásos működésének hatását.

— **Raktár tűz.** Szombaton délután a negyvennégyes vasúti raktárban vigyázatlanság folytán tűz történt. Egy eldobott cigaretta ugyanis lángbaborította a raktárban felhalmozott juta egy részét. Mielőtt azonban a tűz elharapózhatott volna, sikertült a tüzet lokalizálni. A kár jelentéktelen.

— **Az orosz flotta Fiumében.** Az orosz hajóhad Montenegró egyetlen kikötőjének Antivarinak meglátogatására, mint ismeretes, március első felében, Antivariba érkezik. Magánjelentés szerint arról értesülünk, hogy az orosz flotta az osztrák-magyar vizeket is felkeresi, amely alkalommal Fiuméba is el fog látogatni.

— **Letartóztatott kivándorlók.** A rendőrség állomási kirendeltsége tegnap délelőtt öt horvátországi kivándorlót tartóztatott le, akik részint utlevél nélkül, részint szabálytalan utlevéllel akartak Amerikába kivándorolni. A rendőrség ma ítélkezett felettük és Balenovich József, Bulorac György, Rukavina Tamás, Filippovics Stanisló, Butorac Dániel klanaci illetőségű kivándorlókat egyenként husz korona pénzbüntetésre és négy napi elzárásra ítélte. A rendőrség ezeröttszáznyolcvan korona készpénzt kobozott el a kivándorlóktól, amelyet illetékes hatóságuk útján fognak megkapni.

— **Szivtelen anya.** Mintegy egy tiz nappal ezelőtt Kocsanak Magdolna napszámos asszony, hat éves Jolán nevű leánykájával Fiuméba érkezett, hogy Amerikába utazzék. Az orvosi vizsgálatnál azonban kitűnt, hogy a leányka szembajos s ezért nem kelhet utra. Az anya, aki mindenáron el akart utazni a kisleányt az utcán hagyta s ő felszállt a „Carmania“-ra. A szerencsétlen leányka napokig kóborolt az utcákon s a járőrelőktől kéregetett, az éjjelt pedig a vasúti kocsikban töltötte el. Tegnap reggel egyik rendőrközegek akkor vette észre a leánykát, amikor az egyik vasúti kocsi-ból kibujt. Megszólította, mire a kis leány elmondta, hogy mi történt vele. Az elhagyott gyermeket a rendőrség vette őrizetébe s haza fogja toloncolni.

— **A kereskedelmi tengerészet állami támogatása.** A világtengerészet fejlődését nagyban elősegítik az állami támogatások. Ma már alig van kulturállam, amely nem járulna hozzá anyagi támogatásával a nemzeti tengerészet fejlesztéséhez. Hogy minő támogatásban részesítik évenként az egyes államok kereskedelmi tengerészetüket, arról az alábbi kimutató nyújt hű képet.

	kereskedelmi flotta t-ban	szubvenció K-ban	szubvenció t-kiat K-ban
Angolország	17,378.000	35,000.000	1.98
Németország	4,267.000	9,000.000	1.90
Franciaország	1,894.000	55,000.000	28.08
Olaszország	1,320.000	17,000.000	12.08
Japán	1,153.000	29,000.000	25.04
Oroszország	972.000	12,000.000	11.60
Magyarország és Ausztria	750.000	21,000.000	27.06
Spanyolország	710.000	16,000.000	22.10

— **Torpedóhajó a kikötőben.** A magyar-osztrák haditengerészet III. számú torpedóhajóját, tegnap délután négy órakor kikötőnkbe érkezett.

— **Nagy dohányszállítmány.** A fiumei dohánygyár részére ujjában ismét nagy dohányszállítmány érkezett. Az osztrák Lloyd Castore gőzöse ugyanis szombaton 6625, ugyanazon társaság Karlsbad gőzöse pedig ma 9300 bál török dohányt hozott. Mindkét dohányrakomány a törökországi Cavallából származik.

— **A kikötőből.** Február 21. Ékezett: „Columbia“ osztrák gőzös Buenos-Ayresből 21,000 zsák lenmaggal; „Nagy Lajos“ magyar gőzös Rotterdamból üresen; „Szapary“ magyar gőzös Marseilleből 15,000 láda narancsral és 130 tonna vegyes áruval; „Karlsbad“ osztrák gőzös Alexandriából 300 üres hordóval és 9300 bál dohánynyal; „Bátori“ magyar gőzös Rouenből 60 tonna vegyes áruval; „Gilda“ osztrák gőzös Triesztől üresen.

Indult: „Seo Cosulich“ osztrák gőzös 12,000 tonna fával.

— **Kivándorlók pénzküldeményei.** Hiteles statisztikai adatok alapján a Magyarországra és Ausztriába 1902—1908. években az Egyesült-Államokból küldött kivándorlópenz pontos számadatait bankok és postatakarékpénytár útján, valamint a postai készpénzküldeményekben az Északamerikai Egyesült-Államokból és Kanadából a következő összegek érkeztek magánfelektől, vagyis ugyiszólván kizárólag kivándorlóktól Magyarországra és Ausztriába:

Év	Kivándorlók pénzküldeményeinek összege	
	Magyarországra millió korona	Ausztriába millió korona
1902	77.8	71.2
1903	88.9	90.9
1904	81.8	108.0
1905	91.3	143.9
1906	125.2	200.4
1907	177.9	202.4
1908	65.1	149.5

E kimutatásból is látható, hogy az amerikai gazdasági és pénzváltás jelentékenyen megcsappantotta a takarékoság lehetőségeit s a hazairányuló pénzküldemények mennyiségét. A felsorolt összegekhez természetesen még hozzáadandó a visszavándorlók által személyesen hazahozott pénzüsszeg, míg viszont számításba kell venni azt is, hogy minden kivándorló mennyi készpénzt visz ki magával s mennyit fizet utiköltsege.

— **(x) A Siroiin.** Ujjabb időben ezen szer sok barátot szerzett magának orvosok és betegek körében, mert az összes hurutos bántalmaknál bevált. Mondhatjuk, hogy ma már annyira elterjedt, hogy a „Siroiin Roche“ egy házban sem hiányzik, ahol a meghűléseket, a légzőszervek betegségeit, a skrofulózist elhárítani akarják. Kellemes ízű és szívesen használják.

Távirat ◀▶ Telefon

A néppárt nem bomladozik.

BUDAPEST, febr. 21. A néppárt hivatalosan megcáfolja s valótlannak jelenti ki a párt bomlásáról forgalomba került híreket.

A miniszterelnök tegnapi tárgyalásai.

BUDAPEST, febr. 21. Khuen gróf miniszterelnök tegnap a főispánjelöltekkel folytatta tanácskozását. Az új főispánok első turnusát a király még e héten fogja kinevezni. A miniszterelnök ezután Tisza gróffal tanácskozott hosszasan, majd résztvett a nemzeti munkapárt szervező bizottságának ülésén.

Bánffy szegedi beszámolója.

SZEGED, febr. 21. A vasárnapi politikai események központjában Bánffy Dezső báró szegedi beszámoló beszéde áll. Bánffy beszámolóját azzal kezdte, hogy a koalíciós kormányzat csak arra volt jó, hogy a nemzetet illuzióiból felébressze és kiábrándítsa. Bánffy az újonnan alakult nemzeti munkapárt vállalkozásában és alkotásainak sikerében nem bizik s szerinte a párt csak arra alakult, hogy a nemzet jogait letörje. Ő maga is hirdeti, hogy a jelszavas politikának véget kell vetni s az önálló gazdasági berendezkedésre kell mielőbb áttérni. Khuen és Tisza grófoknak lemondó politikája csak keserűséget teremt az országban és a király és a nemzet közti bizalmatlanságot fokozni fogja. A változott politikai helyzet ellenére sem bizik a sikerben.

A maga részéről feltétlen hiva az általános egyenlő titkos községenkénti szavazati jognak s azt hiszi, hogy Tisza merev ellenállása miatt Héderváry nem valósíthatja meg tervezett választói reformját. Bánffy bárót beszámolója után hosszasan éljenezték. A beszámoló beszéd után Bánffy tisztelői bankettet rendeztek tiszteletére.

A munkapárt megalakulása.

BUDAPEST, febr. 21. A szombaton megalakult nemzeti munkapárt ötven tagu szervező bizottsága tegnap ülést tartott, amelyen a pártalakulás szervezésével foglalkoztak s elhatározták, hogy a szervezés előkészítésére szűkebb bizottságot küldenek ki.

Körjegyzők a kormány mellett.

BUDAPEST, febr. 21. A körjegyzők országos egyesülete tegnap tartott közgyűlésén egyhangulag elhatározta, hogy feliratban üdvözlözi az új kormányt.

Augusztia főhercegasszonyt megoperálták.

BUDAPEST, febr. 21. Augusztia főhercegasszonyt a Herzl féle szanatóriumban értágulás miatt megoperálták. Az operációt Herzl tanár narkózissal végezte. A műtét jól sikerült. Az orvosi jelentés kedvező. A főhercegnőt csak rövid ideig ápolják a szanatóriumban.

Kihirdették a bosnyák alkotmányt.

SERAJEVO, febr. 21. A feldiszített kormányzói palota dísztermében ma hirdették ki a bosnyák alkotmányt nagy ünnepség keretében. Mikor Varesanin tábornok a királyi kéziratot felolvasta, huszonegy ágyulövés dördült el. Az alkotmányra vonatkozó törvényeket egyidejűleg Mostárban és a járási székhelyeken is kihirdették.

Néppárti programbeszéd.

LÖCSE, febr. 21. Zichy Aladár gróf volt miniszter, a néppárt helybeli képviselőjelöltje, ma tartja itt programbeszédét.

A görög király lemond?

BERLIN, febr. 21. Félhivatalos cáfolatok ellenére a „Voss. Zeit.” fentartja, hogy Görögország dinasztikus krízis küszöbén áll. Dragumis miniszterelnök ma éjjel György királyhoz ment s arra kérte, hogy a trónörökösnek az országba való visszahívását halassa el. A király

ezzel szemben kijelentette, hogy feltétlenül visszahívja a trónörökösöt, mivel az ő javára le akar mondani.

Véres kardpárbaj.

BUDAPEST, febr. 21. A Hűvösvölgyben ma reggel véres kardpárbaj volt. Sipos István magántisztviselő és Harkányi Béla építész mérnök nehéz lovassági kardokkal súlyos feltételek mellett kardpárbajt vívtak. Az első összecsapásnál Harkányi súlyos vágást kapott a jobb karjára, Harkányi pedig oly szerencsétlenül vágott Sipos állkapcsára, hogy azt kettévágta. Mindkettőt súlyos sérülésekkel a kórházba szállították.

Elítélt izgatók.

ARAD, febr. 21. Az aradi törvényszék ma ítélkezett Szilágyi István és Esztergályos Mihály munkások felett, akik szocialista négyüléseken izgató beszédeket mondtak. A törvényszék mindkettőt három havi fogházra ítélte.

Merénylet egy miniszterelnök ellen.

CAIRÓ, febr. 21. Tegnap délelőtt a miniszterelnöki palota közelében egy merénylő revolverből rálőtt Utros miniszterelnökre, aki halálosan megsebesült. A nacionalista mohamedán merénylőt nyomban letartóztatták.

A meghülés

az az ajtó, a mely a komoly betegségeket bebocsátja, de a **Scott-féle csukamájolaj Emulsió** becsukja az ajtót, még mielőtt a betegség oda beférközhethetne.

A SCOTT-féle EMULSIÓ

tisztaságával, emészthetőségével és gyógyító erejével nagy hírnévre tett szert.

Orvosok, szülésznek, szülők és betegek ajánlják mindennemű torok- és mellbajoknál mint az egészség megbízható támaszát.

A SCOTT-féle EMULSIÓ a legkiválóbb.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fill.

Kapható minden gyógyszertárban.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyet — a halászt — kérjük figyelmbe venni.

Gépirókisasszony

perfect gyorsíró, ki nyelvismeretekkel bír, alkalmazást nyer részvénytársulat fiúmei irodájában. Nyn gdijigény. Ugyanott **gyakornok**

is felvétetik. Ajánlatok „K. 1000” jelige alatt a 224. sz. postafiókhoz címzendők.

Bankintézet

napidijast keres állandó foglalkozásra Ajánlatok a kiadóhivatalhoz „Napidijas” jelige alatt küldendők.

BAUER GRÜNWALD A magyarok OTTHONA
GRAND HOTEL D'ITALIE
 VELENCÉ-BEN
Elsőrendű szálló. — Kifűnő konyha.

Eladó butor.

Elutazás miatt ebédlő, hálószoba és konyhabutor sürgősen eladó Susak Strossmayerova ulica 70 souterrain ajtó 4

Hungária-szálló étterme

Fiume Deák Korzó.

Kifűnő magyar konyha. Kifogástalan italok!

Olcsó havi előfizetés.

Aszfaltírozott s teljesen ujjáépített tekepálya.

Varieté Hotel Susak

Estéknként elsőrendű művészi erők fellépte.

Belmonte Nela szubrett.
Nixon Elza átváltozó tancosnő
Navraszty Ella magyar énekesnő
Polly Molly bécsi énekesnő
Claudino ének és zeneművész
Belmo te Tina nápolyi énekesnő
Wagner Lina német énekesnő
Roona Ada nemzetközi énekesnő.

Végül kifűnő bohózat:
Serenissimus a Variétében.

Kezdeté 9 órakor.

Belépti díj 1 kor.

Csak rövid ideig! A Hungária-szálloda 6. sz. szobájában

Margianna de Thebes

világhírű gondolatolvasónő, aki mindenkinek megmondja a múlt, jelen és jövő sorsát. Margiannát nem szabad a többi jóslókkal és kártyavetőkkel összetéveszteni, mert Margianna kötelezi magát mindenkinek 200 koronát fizetni, aki művészetét utánozza. A n. é. közönség rendelkezésére áll naponta d. e. 9 órától este 9 óráig.

Csak holnap szerdáig!

AJANLOK

kifűnő bőröspecsenyét

Friss kocsonyahus kilgrként 1 K. 20 f. — Kedden és pénteken friss májas és véres hurka, naponta friss tormás virsli és szafaladé valamint minden egyéb hentesáru legjobb minőségben olson kapható

Szathmáry Györgynél

Főüzlet Vicoło Germania I. sz.
Telefon 987. sz.
Fióküzlet I. Vásárcsarnok 17. sz.
Telefon 11-72. sz.

Butorozott szoba
(villanyal és fürdőszobával) I. emeleten kiadó. Cím a kiadóban

VARIETÉ ORIENTALE
Fiume, Via Lavatoio (Uj Kucich-ház)
Tíz kiváló művészi erőből összeállított műsor.
Elsőrendű magyar énekesnők.
Kezdet 9 órakor. Belépti díj 1 korona.
Tulajdonos: Pesaro Vittorio.

Fiumei első magyar rizshántoló- és rizskeményítőgyár részv.-társaság.

FIUME.
Különlegesség
FÉNYKEMÉNYÍTŐ
táblácskáiban.

VÉDJEGY.

A vegyi tisztaságért a gyár kezkesedik.

Modern
hálószobák és ebédlő divánok
eladók
Garami József
kárpitós mesternél Corsia Deák 26

ORIENT
kávéháza
FIUME, Zichy tér 3.
Kitünő italok.
Előzékeny kiszolgálás.
Magyar lapok.

„DE LA VILLE”
SZÁLLODA, KÁVÉHÁZ ÉS ÉTTEREM
FIUME, DEÁK-KORZÓ.
— A magyarság találkozó helye. —
Az étteremben délelőtt 9 órától izletes villásreggeli olcsó áron.
A kávéházban esténként **KOVÁCS JÓZSEF** jóhírnevű kaposvári cigányzenekara hangversenyez.
Minden vasárnap d. u. 4-6 uzsonnazené.
TULAJDONOS:
ifju **BUDAI KÁROLY**

SCHÖN I.
Szépség és hajápolási terme

Fiume, Via del Governo 2 II. emelet.
A legújabb módszer szerinti **arc-kéz- láb-ápolás** (manicur, pedicur) villanyos **arcmasszás** (vibrations massage) szemölcslevétel és arcban levő **szőr eltávolítása**, tyukszemvágás stb. Diszfésülések elvállaltatnak.
Fésülések és hajmosások a rendelőkakásában is elvégeztetnek.

Értesitem a n. é. közönséget, hogy
asztalos műhelyemet
Via Risorta 20. szám alatt megnyitottam.
Jó munkáért kezeséget vállalok s javításokat pontosan eszközölök.
Meghívásra házhöz jövök.

Kiváló tisztelettel
Brávácz József

Fiume első, legnagyobb és legjobb hírnevű óraüzlete
Alapított 1880.

Alapított 1880.
Nattich Henrik - Fiume (CORSO)
CHRONOMÉTER ÉS MŰÓRÁS.
Különlegességi raktár valódi genfi és Glas-hütte-féle gyártmányu elsőrendű órákban és chronométerekben.

Csemege-alma

kiválóan finom téli fajokból, válogatott, szép, egészséges példányok és pedig:
Jontahán, Barmen, Belflör, Török-bálint, Rozmaring, Szerecsike és Batul vegyesen, öt kilós postakosárral 3.50 K ötven kilós ládával . . . . . 25.— „
száz kilós ládával . . . . . 45.— „
Minden egyes alma selyempapirba van göngyölve gondos, lelkiismeretes és szavatolt fagymentes csomagolással.

Szállítja utánvétellel bérmentetlenül:
SZELES PÁL
Nagymaros (Hontmegye).

Rosenberger B.
nagy butorraktára
Fiume, Via Governo 22 (Corso) Telefon sz. 504.

Anatomie de Paris! a Scogliettón
Fiume és környékének n. é. hölgyközönségét tisztelettel értesítjük, hogy kedden és pénteken intézetünk
csak hölgyeknek
van nyitva és pedig reggel 9 órától este 6 óráig.
Számos látogatást kér az **IGAZGATÓSÁG.**

A DREHER ANTAL-féle egyesült sörgyárak részvénytársaságának.
(gyár Budapest-Kőbánya) **FIUMEI FŐRAKTÁRA.**
Iroda: Urményi-tér 6. — Telefon szám 228.
Jéggyár: Canale-utca, Steinmann-ház.

GYÓGYHATÁSÚ
DUPLA MALÁTA SÖR
Orvosok által ajánlott gyógyító hatású sör. A sör hetenként 25 majolika palackot tartalmazó eredeti ládáiban érkezik frissen a gyárból. — Ezen kitünő sörön kívül állandóan raktáron van kivitefi és márciusi sör, 1/4, 1/2 és 1 hl-es hordókban és 5C fél literes palackot tartalmazó eredeti ládáiban
Vendéglősök rendelésre barna dupla maláta sört is kapnak. — Bárhova házhöz is történik szállítás
DETAIL ELÁRUSÍTÁS: minden jobb fűszer- és csemege-üzletben.
Mindenkor friss csapolás:
Főképviselet: Rупnik Emil, Urményi-tér 6.

Hirdessen „A TENGERPART” napilapban!

„A Tengerpart,, január 1-én hetedik évfolyamába jutott és oly elterjedésnek örvend, a milyent eddig Fiumében egyetlen egy magyar lap sem tudott felmutatni.

„A TENGERPART” minden hirdetése eredménynyel jár.

Kiadóhivatal: Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház.

Telefon 229. sz.

Ugyanott vétetnek fel előfizetések is bármely naptól kezdve.

Telefon 229. sz.

„A Tengerpart” független és szókimondó irányával szerezte meg népszerűségét és olvasottságát.